

Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa

**Un nou enfocament sobre les llengües per
a l'Estratègia Europa 2020**

**Proposta de la Xarxa
Europea per a la Diversitat
Lingüística per a la promoció
de les llengües d'Europa com
a part de la diversitat**

Discurs positiu

Un nou enfocament sobre les llengües

Diversitat lingüística

Valors comuns

Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa

Un nou enfocament sobre les llengües per a l'Estratègia Europa 2020

L'objectiu del Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa és reafirmar el compromís de la Unió Europea per la diversitat lingüística i assegurar que les llengües parlades a Europa, siguin d'àmbit internacional, nacional, regional, minoritàries, amenaçades de desaparició o llengües de la immigració, es considerin valors comuns que necessiten suport, promoció i protecció.

El Full de Ruta s'emmarca en el context actual de la Unió Europea, que ha marcat com a prioritat política la necessitat d'establir una economia sòlida i una força laboral altament qualificada. Es necessiten iniciatives i polítiques ben planificades per enfortir les llengües i vincular-les a la creació d'economies pròsperes, a la cohesió social i a la consecució d'un destí comú a Europa.

El Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa es compon principalment de quatre línies de treball que, si s'apliquen, poden assegurar que el discurs positiu que sempre ha mantingut la Unió Europea sobre la diversitat lingüística es materialitzi en mesures concretes i tangibles.

Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa

Visió de futur

Per què s'ha de donar suport a la diversitat lingüística a Europa?

1. Perquè la Unió Europea adopti una política inclusiva del multilingüisme en què totes les llengües parlades a Europa ocupin el seu lloc corresponent

La Unió Europea / les institucions haurien de:

- ▶ Protegir, donar suport i visibilitat a les llengües d'Europa mitjançant el màxim grau de reconeixement possible
- ▶ Assegurar que totes les llengües puguin ser triades per participar en els programes, projectes i iniciatives de la UE.

2. Perquè les llengües exerceixin una funció primordial per a la cohesió social i per al desenvolupament personal, econòmic i la mobilitat professional

La Unió Europea / les institucions haurien de:

- ▶ D'incloure totes les llengües en l'estratègia de la UE sobre creixement, competitivitat i creació d'ocupació en les economies locals, regionals, nacionals i internacionals.
- ▶ De promoure totes les llengües per a diferents tipus de mobilitat: mobilitat internacional, en què les llengües franques i transnacionals poden exercir un paper clau, i la mobilitat regional o transfronterera, en què les llengües regionals i minoritàries poden representar un gran valor afegit.
- ▶ De fomentar l'ús de les llengües regionals i minoritàries en l'àmbit socioeconòmic i en el sector privat, concretament en l'àmbit del consum.

3. Perquè les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) s'usin en benefici de l'aprenentatge de llengües i en la promoció i la vitalitat de totes les llengües

La Unió Europea / les institucions haurien:

- ▶ D'assegurar que totes les comunitats lingüístiques, independentment del nombre de parlants, participen en el desenvolupament d'iniciatives europees relacionades amb les TIC.
- ▶ D'aprofitar les noves tecnologies i el seu gran potencial per oferir un ampli ventall de serveis multilingües als ciutadans europeus en serveis tan variats com la mediació intercultural o els serveis públics en general.

4. Perquè es doni suport a les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició, les llengües més vulnerables d'Europa

La Unió Europea / les institucions haurien:

- ▶ D'invitar els estats membres que atorguin l'estatus d'oficialitat a les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició d'Europa, i que hi donin suport i en promoguin l'ús.
- ▶ D'adoptar mesures de visibilitat, de sensibilització i de suport a les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició d'Europa i incloure-les en la nova narrativa de creixement i prosperitat del continent.
- ▶ De treballar estretament amb el Consell d'Europa per incidir en l'impacte de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries i encoratjar tots els estats membres de la UE perquè signin i ratifiquin la Carta, segons el que disposen les seves jurisdiccions.
- ▶ De donar suport a la inclusió dels drets lingüístics en la Carta Europea de Drets Fonamentals.
- ▶ De fomentar la cooperació multinivell entre les institucions europees, els estats membres i les regions per eliminar les possibles barreres existents a la promoció de les llengües regionals, minoritàries o menys difoses tant en l'àmbit públic com en el privat.
- ▶ De fomentar la investigació lingüística i sociolingüística relativa a les llengües d'àmbit reduït i en perill de desaparició.

1. Inici del Full de Ruta

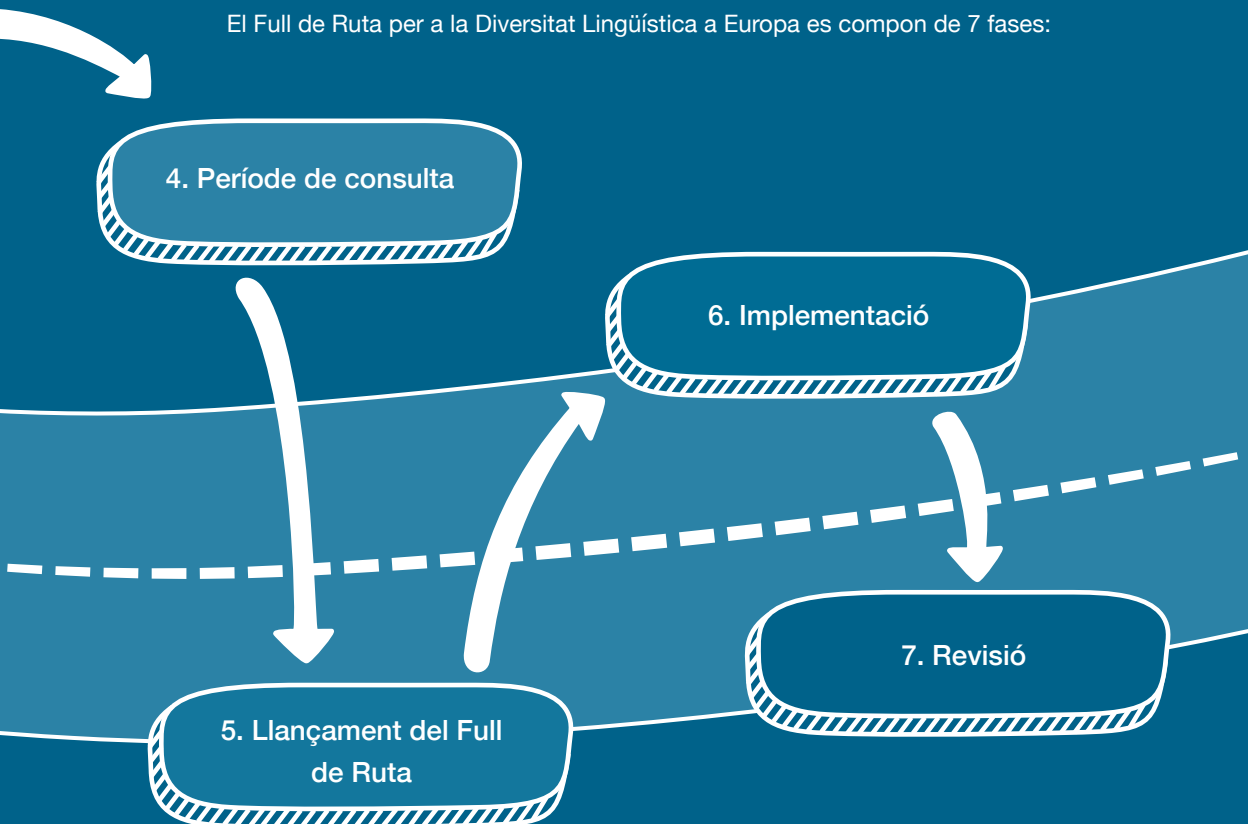
3. Primera redacció del Full de Ruta

2. Resolució del Parlament Europeu

El Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa

Procés i resultats

El Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa es compon de 7 fases:

1. Inici del Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa (2013)

El procés d'elaboració del Full de Ruta es va iniciar amb un acte a l'Ambaixada d'Irlanda a Brussel·les, l'abril del 2013, en què es va abordar la situació en què es troben moltes llengües d'Europa. Després d'aquest esdeveniment, es va elaborar un informe en què es van ressaltar els principals reptes a què s'enfronten les llengües avui dia, principalment les llengües regionals, minoritàries o amenaçades de desaparició. L'informe es va presentar en l'Assemblea General de la Xarxa Europea per a la Promoció de la Diversitat Lingüística (NPLD, en les seves sigles en anglès) el juny del 2013.

2. La Resolució del Parlament Europeu per a les llengües europees amenaçades de desaparició i la diversitat lingüística a la Unió Europea (setembre 2013)

Es va iniciar un període de diàleg amb el grup que va elaborar la moció presentada al Parlament Europeu sobre les "llengües europees amenaçades de desaparició i la diversitat lingüística a la Unió Europea". La moció inicial es va convertir posteriorment en una resolució del Parlament Europeu l'11 de setembre del 2013, que va tenir el 92% dels vots a favor, un suport sense precedents del Parlament Europeu a la diversitat lingüística. Aquest Full de Ruta es basa en les recomanacions de la resolució.

3. Esborrany de Full de Ruta (maig 2013-octubre 2014)

Després de la moció del Parlament Europeu, es van dur a terme una sèrie de debats sobre llengües europees amenaçades de desaparició que, una vegada aprovada la resolució del Parlament, es va traduir en l'esborrany de Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa, document analitzat posteriorment per la NPLD. Fins al mes d'octubre del 2014, la NPLD va elaborar els diferents elements que havia de contenir el Full de Ruta, que el febrer del 2015 va passar a la fase de consulta externa.

4. Període de consulta (febrer-maig 2015)

Després del llançament del Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística, es va obrir un període de consulta sobre el contingut i les seves recomanacions. Després d'aquests debats, se celebrarà una Cimera sobre Diversitat Lingüística, en què els principals actors que han contribuït als debats procedents tant de l'àmbit públic com del privat i del tercer sector, a més d'institucions com la Unió Europea o el Consell d'Europa, seran convidats a un debat obert sobre com implementar el Full de Ruta.

5. El llançament del Full de Ruta (octubre 2015)

El llançament del Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa tindrà lloc en una conferència d'alt nivell a Brussel·les, l'octubre del 2015, en què participaran les principals organitzacions que treballen per la diversitat lingüística a Europa, el Parlament Europeu, el Consell, la Comissió i altres institucions europees com el Comitè de les Regions o el Consell d'Europa, que podran aportar-hi la seva visió.

6. Implementació del Full de Ruta (2016-2019)

Durant el període de consulta, s'acordarà un programa d'implementació juntament amb un calendari específic. Es convocaran les institucions i els principals actors en la matèria perquè hi facin aportacions.

7. Revisió (2018-2019)

En el pla d'implementació s'inclou un mecanisme de revisió del procés. La primera revisió completa es durà a terme el 2018-2019, anterior a la publicació de la nova programació de finançament europeu per al període 2020-2027.

Les llengües: part de la diversitat europea

Introducció

El lema Units en la Diversitat va ser adoptat per la Unió Europea l'any 2000 per expressar l'objectiu de treballar conjuntament en el projecte europeu per aconseguir una unitat a través de la pau i la prosperitat a Europa i, al mateix temps, reconèixer i promoure la riquesa de les seves diferents cultures, tradicions i llengües.

Tanmateix, la realitat a què ens enfrontem avui dia presenta seriosos reptes a la Unió Europea. La distància entre les institucions europees i els ciutadans és cada vegada més gran. La nova narrativa en què està immersa actualment Europa ha de considerar la seva diversitat lingüística com un valor afegit. Fomentar una economia forta i assegurar un alt nivell d'ocupació són elements clau en aquest debat, però no hem d'oblidar altres elements en aquest diàleg si aspirem a crear una societat més estable, segura i pròspera.

La Unió Europea té en el seu territori un gran ventall de llengües, tant llengües territorials i pròpies com llengües portades per la immigració al llarg dels segles. La diversitat lingüística és el que millor defineix el continent i, al mateix temps, el que reforça i expressa més bé la identitat cultural d'Europa.

‘Les llengües no són només instruments de comunicació. També són repositoris de valors, aspiracions i esperances de les persones.’

Visió de futur

L'objectiu d'aquest Full de Ruta per a la Diversitat Lingüística a Europa és reafirmar el compromís que hauria de tenir la Unió Europea en la promoció de la diversitat lingüística, concebut les llengües com un bé comú. Si volem que les nostres llengües estiguin vinculades a la creació d'una economia pròspera, una societat cohesionada i un objectiu comú, caldran unes polítiques lingüístiques elaborades per enfortir la diversitat lingüística d'Europa.

1. L'estatus legal de les llengües

- 1.1 El grau de vitalitat d'una comunitat lingüística està estretament vinculat al nivell de reconeixement atorgat per les autoritats regionals, nacionals i internacionals. Com més suport legal i més estatus social de la llengua,

La Unió Europea / les institucions haurien:

- ▶ **D'oferir protecció, suport i visibilitat a les llengües d'Europa, com un valor intrínsec del continent, i atorgar-los el màxim grau de reconeixement possible**
- ▶ **D'adoptar una visió equitativa del multilingüisme per assegurar que totes les llengües d'Europa participen en tots els programes, iniciatives i projectes de la UE**

més possibilitats hi ha que es converteixi en una llengua usada en el dia a dia. En els casos en què una llengua minoritària coexisteix amb una llengua majoritària, els parlants de la minoritària poden considerar que la llengua majoritària és la llengua de les oportunitats socials, econòmiques i de progrés, mentre que la llengua regional, minoritària o en perill de desaparició es pot arribar a considerar una llengua d'ús exclusiu en l'àmbit privat. Atorgar un cert grau de reconeixement legal a la llengua en situació minoritària pot ser clau per revertir aquesta percepció i contribuir a augmentar l'autoestima i la confiança dels seus parlants.

- 1.2. Per bé que és cert que la responsabilitat, pel que fa a l'estatus d'una llengua, és a les mans, principalment, de les autoritats regionals o nacionals, les institucions internacionals com la Unió Europea haurien d'adoptar una visió equitativa del multilingüisme, en què totes les llengües siguin considerades instruments per a la cohesió social, el creixement i la prosperitat per a tots els pobles d'Europa.

Per tant, garantir la diversitat lingüística d'Europa ha de ser un objectiu comú per a totes les institucions a tots els nivells de la Unió Europea. Com a institucions principals que representen els interessos dels ciutadans d'Europa, el Parlament Europeu i la Comissió Europea haurien d'oferir més visibilitat i valor a totes les llengües d'Europa, i posar atenció en les que són més vulnerables.

- 1.3. Per aconseguir-ho, seria desitjable donar tant suport com es pugui al reconeixement de les llengües amb estatus d'oficialitat en part del territori d'algun estat membre com a llengües oficials de la Unió Europea, sempre que aquestes ho demanin.
- 1.4. Les institucions europees haurien d'adoptar una política lingüística comuna més proactiva, basada en la promoció de la diversitat de llengües tant a escala de la Unió Europea, dels estats membres, com de les seves regions. L'objectiu hauria de ser assolir un multilingüisme sostenible que inclogui la revitalització i la normalització de les llengües regionals i minoritàries, a més del desenvolupament d'una coexistència adequada entre les llengües i l'eliminació de qualsevol barrera per a l'aprenentatge i l'ensenyament de les llengües regionals o minoritàries.

‘Els ciutadans multilingües estan més capacitats per aprofitar les oportunitats personals, educatives, professionals i econòmiques que els ofereix el multilingüisme.’

2. Les competències lingüístiques com a motor de progrés econòmic, educatiu i cultural

- 2.1 L'objectiu que persegueix la UE és una Europa en què tots els seus ciutadans puguin parlar dues llengües estrangeres, a més de la seva llengua materna o, en alguns territoris de la Unió Europea en què coexisteixen llengües estatals i minoritàries, dues llengües primeres. En aquest context, algunes regions han desenvolupat plans estratègics per a la promoció i la capacitació de competències lingüístiques en tots els àmbits de coneixement. Davant la situació econòmica actual, en què una força laboral multilingüe i multicultural es considera clau per al creixement econòmic i per a la creació de llocs de treball, i per augmentar la competitivitat de les empreses, la importància d'adquirir competències lingüístiques cada vegada és més important.

La Unió Europea / les institucions haurien:

- ▶ D'incloure totes les llengües en l'estratègia europea de creixement, competitivitat i creació d'ocupació per a les economies locals, regionals, nacionals i internacionals
- ▶ De promocionar les llengües per als diferents tipus de mobilitat: mobilitat internacional, en què les llengües franques i les transnacionals tenen un paper clau, i també la mobilitat transfronterera o regional, en què les llengües regionals o minoritàries representen un gran valor afegit
- ▶ De promoure l'ús de les llengües regionals o minoritàries en activitats socioeconòmiques, incloent-hi l'àmbit del consum

- 2.2 Avui dia hi ha una gran paradoxa a la Unió Europea: encara hi ha manca de personal qualificat en determinades zones amb un alt nivell de desocupació. Els diferents nivells de creixement econòmic i ocupació creen escassetat i excés de mà d'obra en diferents zones d'Europa a causa, en part, dels baixos nivells de mobilitat laboral. L'informe del Consell Europeu sobre competències per augmentar la mobilitat apuntava que "la mobilitat professional continua greument obstaculitzada a causa del coneixement limitat de llengües".

- 2.3 Per bé que és cert que les llengües d'àmbit global com l'anglès, l'espanyol, el francès o el xinès tenen un paper fonamental en les relacions internacionals, el comerç i els negocis, no hem d'oblidar que una gran part de l'activitat econòmica europea es duu a terme en regions transfrontereres. Aquesta activitat promou el desenvolupament econòmic i social de la zona, ja que estableix una cooperació més directa entre les persones del mateix territori, i això fa que la regió sigui molt més dinàmica. En aquest context, l'aprenentatge i la promoció de les llengües regionals presenten grans beneficis en termes de desenvolupament econòmic, a més de la cohesió social del territori.
- 2.4 La Unió Europea ha identificat diverses iniciatives clau per fomentar un creixement sostenible i intel·ligent que proporcioni a les persones les competències adequades per al mercat laboral actual i futur. Totes les llengües, siguin llengües franques, nacionals, regionals o llengües de la immigració, han d'estar incloses en aquesta estratègia, per poder competir així sobre la base del coneixement i no sobre una economia basada en els baixos costos. Les llengües han de ser vistes com a font d'oportunitats per a aquest creixement i prosperitat.
- 2.5 Un factor important per generar ocupació de qualitat és la mobilitat de les persones a Europa, una mobilitat cada vegada més canviant: d'una banda, una mobilitat més permanent i de més llarga distància i, de l'altra, una mobilitat transfronterera i de curta distància entre regions en què sovint es parla una llengua pròpia, a més de la llengua estatal. Per bé que és cert que l'anglès s'està convertint, *de facto*, en la primera llengua estrangera o, fins i tot, en una segona llengua, serà el coneixement de més d'una llengua el que marcarà la diferència en un futur.
- 2.6 Hi ha més conscienciació sobre el potencial econòmic i social de les llengües regionals o minoritàries, usades també per a la comunicació en les zones transfrontereres on es parlen. Les autoritats públiques, com per exemple les entitats locals o els ajuntaments, però també les petites i mitjanes empreses (pimes), són cada vegada més conscients de la importància de la mobilitat laboral transfronterera, igual que de la necessitat de recórrer a agents locals —que parlin la llengua del territori— per fomentar de manera eficaç la cooperació transfronterera.
- 2.7 La mobilitat està directament vinculada a un grau més alt d'ocupabilitat, ja sigui en el món acadèmic, en la selecció de personal a escala europea

o a través de les comissions de serveis. Cada vegada hi ha més estudis que demostren que la contractació de persones amb competències lingüístiques, sigui en llengües internacionals, nacionals o regionals, té un efecte positiu en l'augment de vendes de negoci, ja que no solament crea una relació més personal amb els clients, sinó que demostra un compromís amb el mercat, no solament des del punt de vista econòmic sinó també gràcies als vincles socials que s'hi creen.

3. Les TIC al servei de l'aprenentatge de llengües

- 3.1 Un mecanisme eficaç per assegurar l'aprenentatge i l'ensenyament de llengües són les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). Les noves tecnologies han representat un gran canvi en la manera de comunicar-nos. Han trencat barreres i permeten accedir al coneixement i a una comunicació diversificada de manera gairebé immediata. Mai no ha estat tan fàcil accedir a contingut en diverses llengües. Hi ha grans recursos lingüístics i continguts en moltes llengües; això evidencia, per tant, el gran potencial de les TIC per a les llengües.
- 3.2 Els nous mitjans de comunicació ofereixen una sèrie d'oportunitats a totes les llengües, que van des de la participació oberta fins a la creació de xarxes per part dels mateixos usuaris i parlants. En principi, totes les comunitats lingüístiques poden aprofitar l'accés obert per crear contingut

La Unió Europea / les institucions haurien:

- ▶ **D'assegurar que totes les comunitats lingüístiques d'Europa, independentment del seu nombre de parlants, poden participar en el desenvolupament d'iniciatives europees relacionades amb les TIC**
- ▶ **D'aprofitar les noves tecnologies i el seu gran potencial per oferir un ampli ventall de serveis multilingües als ciutadans europeus en serveis tan variats com la mediació intercultural o els serveis públics en general**

i comunicar-se en les seves respectives llengües, independentment del nombre de parlants que tinguin. El que anteriorment es considerava un espai predominantment anglòfon ha passat a ser un espai en què totes les llengües poden participar i, fins i tot, augmentar el nombre de parlants gràcies a les tecnologies.

- 3.3 La Unió Europea ha situat la tecnologia al capdavant de la seva estratègia 2020, ja que la considera un element eficaç per augmentar la competitivitat a Europa. La UE pretén estimular la innovació mitjançant l'aplicació de noves tecnologies tant en el sector privat com en el públic, com per exemple l'accés a serveis moderns com el govern electrònic o la sanitat gestionada en línia. Per fer-ho, ha convidat a utilitzar els fons estructurals per aconseguir aquest objectiu.
- 3.4 Tanmateix, cal dir que no totes les llengües europees es beneficien igualment de les tecnologies. Les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició, igual que moltes llengües nacionals, estan molt més endarrerides que les llengües internacionals, amb una distància cada vegada més marcada. Hi ha un ampli consens en el fet que la presència d'una llengua a Internet i als nous mitjans socials és clau per al seu futur i està vinculada al progrés, a la participació i a la utilitat, sobretot per a les generacions més joves. Com prediuen molts experts, les llengües només progressaran si els seus parlants poden accedir a l'ús de la tecnologia.
- 3.5 Totes les llengües d'Europa han de participar en igualtat de condicions en el desenvolupament de les noves tecnologies, ja que es poden crear sinergies i elements en comú entre totes les parts, siguin de l'àmbit públic o del privat.

4. Suport a les llengües més vulnerables d'Europa

- 4.1 A més de les 24 llengües oficials de la UE, hi ha unes 80-90 llengües regionals, minoritàries o en perill de desaparició a Europa, amb diferents graus de reconeixement legal. Aquestes comunitats lingüístiques van des de les que gaudeixen de plena cooficialitat en les seves comunitats, com el català, el gallec, el gal·lès o el basc, fins a comunitats lingüístiques amb poc o cap reconeixement legal ni oficial, encara que amb una voluntat ferma de mantenir la llengua viva.
- 4.2 En les últimes dècades, les institucions europees han donat suport a les llengües regionals, minoritàries o en perill de desaparició a Europa. En cap altre tractat com en el Tractat de Lisboa s'aborda de manera tan destacable el patrimoni lingüístic europeu, un text que afirma que la Unió Europea "ha de respectar la riquesa de la seva diversitat cultural i lingüística, i vetllar per la preservació i el desenvolupament del patrimoni cultural europeu".

- 4.3 La Carta de Drets Fonamentals de la UE recull en un únic document els drets fonamentals protegits per la UE. L'article 22 de la Carta afirma que la "Unió respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística". Proclamada l'any 2000, la Carta va passar a ser vinculant a la UE amb l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa.
- 4.4 El novembre del 2008, el Consell de la Unió Europea va aprovar una resolució sobre una estratègia europea per al multilingüisme, en què

La Unió Europea / les institucions europees haurien de:

- ▶ **Animar els estats membres que concedeixin un estatus d'oficialitat a les llengües constitucionals, regionals o minoritàries d'Europa, i hi donin suport i en promocionin l'ús.**
- ▶ **Adoptar mesures de visibilitat, sensibilització i suport a les llengües europees de menys difusió, i incloure-les en la nova narrativa europea de creixement i prosperitat.**
- ▶ **Treballar conjuntament amb el Consell d'Europa per analitzar l'impacte de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries i encoratjar tots els estats membres de la UE perquè signin i ratifiquin la Carta, segons el que estableixen les seves jurisdiccions.**
- ▶ **Fomentar la inclusió dels drets lingüístics en la Carta de Drets Fonamentals de la UE.**

s'afirmava que la diversitat cultural i lingüística havia de formar part integral de la identitat europea i s'havia de considerar un valor d'Europa. El Consell apel·lava a la necessitat de fer més esforços per promocionar l'aprenentatge de llengües i valorar els aspectes culturals de la diversitat lingüística en tots els nivells educatius i de formació i, al mateix temps, millorar la informació existent sobre la varietat de llengües europees i la seva difusió internacional. En les seves conclusions de novembre del 2011, sobre com millorar les competències lingüístiques per augmentar la mobilitat, el Consell reconeixia així mateix la necessitat d'oferir un ventall de llengües més ampli que inclogui les llengües regionals, minoritàries o en perill de desaparició.

- 4.5 El Parlament Europeu sempre ha treballat perquè les llengües regionals o minoritàries ocupin un lloc més destacat a Europa. Des de la primera resolució Arfé (1981), el Parlament ha aprovat un gran nombre d'iniciatives i informes a favor d'aquestes llengües. L'última d'aquestes iniciatives, la Resolució sobre llengües europees amenaçades de desaparició i la diversitat lingüística a la Unió Europea, aprovada l'11 de setembre del 2013, fa una crida perquè la UE ofereixi més suport i finançament per promocionar les llengües europees que més ho necessiten. Les iniciatives del Parlament Europeu demostren l'esforç generalment persistent per incloure en l'agenda parlamentària la protecció de la diversitat lingüística i, concretament, les llengües minoritàries, cosa que demostra l'interès creixent en la matèria.
- 4.6 Altres institucions internacionals també han donat suport a la diversitat lingüística a Europa. El Consell d'Europa, a través de la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries i de la Convenció marc per a la protecció de les minories nacionals, ha fomentat la promoció de les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició. En aquest context, s'ajuda a identificar les llengües que presenten més risc de desaparèixer per prestar-los assistència en el procés d'elaboració de polítiques, d'identificació de necessitats i de mesures apropiades per salvaguardar-les. En la mateixa línia, la UNESCO també ha desenvolupat l'Índex de Vitalitat Lingüística, reflectit en el seu Atles per a les Llengües en Perill.
- 4.7 Malgrat les nombroses iniciatives internacionals a favor de les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició d'Europa, només la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries és vinculant i disposa d'accions concretes per a la promoció, l'ús i la revitalització de les llengües. Avui dia, dels 47 estats que componen el Consell d'Europa, 25 han ratificat la Carta, 14 dels quals són estats membres de la UE.
- 4.8 Una visió inclusiva del multilingüisme hauria de fomentar la presència i l'ús de diverses llengües dins les administracions, els sistemes educatius i els mitjans de comunicació en els àmbits local, regional, nacional i europeu. Així mateix, hauria d'incloure una redefinició de les llengües de treball de les institucions europees, que no hauria d'usar el criteri d'eficàcia administrativa en detriment de la promoció de la diversitat lingüística, una diversitat que ha d'incloure les llengües regionals, minoritàries o en risc de desaparició.

Conclusió

El desenvolupament d'una Europa més integrada i sostenible sembla que és la solució per la qual aposten els líders europeus davant el moment de transició en què es troba actualment el continent. Europa necessita tornar al camí del creixement econòmic i de la prosperitat. Seria un greu error fer-ho a costa dels seus ciutadans.

La nova narrativa que Europa està forjant hauria de tenir en compte la realitat canviant del món actual, però també la idea que el futur de la Unió Europea no solament es redueix a l'economia. Va molt més allà. Es tracta de la cohesió social dels seus ciutadans, del sentiment de pertinença a un projecte comú, a més de compartir valors comuns en un món globalitzat. És a les nostres mans adoptar un enfocament inclusiu que abraci totes les llengües dels pobles d'Europa, i els faci participants del projecte comú europeu.

La diversitat lingüística: el millor valor d'Europa

La vitalitat de les llengües d'Europa depèn de diversos factors:

- ▶ De la nostra actitud personal i de la voluntat per usar les nostres llengües tant en l'àmbit públic com en el privat, igual que de la voluntat de transmetre la llengua materna o les llengües maternes a les nostres generacions futures.
- ▶ De la manera com les institucions locals, nacionals i internacionals valoren el multilingüisme i actuen en relació amb les llengües.
- ▶ De la legislació, la política i la planificació lingüístiques que permeten el reconeixement i l'organització equitativa de la diversitat lingüística en l'àmbit local, nacional o europeu, amb l'objectiu que les llengües es considerin un instrument de desenvolupament econòmic i social de totes les comunitats i els seus parlants.
- ▶ Finalment, que la llengua sigui vista com a instrument de diàleg entre els pobles i cultures d'Europa.

La diversitat lingüística com a pedra angular de la nova narrativa d'Europa: per què és important?

- ▶ Perquè la construcció d'Europa, especialment davant la situació econòmica i social d'avui dia, ha d'incloure tots els seus pobles. La cooperació, el respecte, el reconeixement i l'entesa mútua han de ser elements clau si volem aconseguir el nostre objectiu comú. El 2008, un grup d'intel·lectuals encapçalat per l'escriptor Amin Maalouf va elaborar un informe sobre com la multiplicitat de llengües podria enfortir Europa. Per bé que reconeixia la complexitat de qualsevol tipus de diversitat, incloent-hi la lingüística, el grup va arribar a la conclusió que, per mentre la majoria de les nacions europees s'han construït sobre la base d'una llengua d'identitat, la Unió Europea només es pot construir sobre la base de la seva diversitat lingüística.
- ▶ Perquè hi ha més conscienciació que totes les llengües, independentment del seu nombre de parlants o del seu estatus legal, exerceixen un paper fonamental en el desenvolupament social i econòmic d'Europa, ja que fomenten el diàleg intercultural i la diversitat cultural. Les llengües també són clau per aconseguir una educació de qualitat, per enfortir la cooperació, per construir societats inclusives del coneixement, per preservar el patrimoni cultural i per

utilitzar-les en el desenvolupament sostenible de la ciència i la tecnologia. Cal investigació en aquests i en molts altres camps per desenvolupar el potencial que tenen totes les llengües per a la construcció equitativa d'una Europa inclusiva.

- ▶ Perquè el multilingüisme no és allò a què aspirem, sinó que és una realitat. La coexistència de diverses llengües en un territori és una de les característiques de les societats europees actuals. Els canvis socials i educatius i la creixent mobilitat humana tindran un impacte important sobre la gestió futura del multilingüisme. Calen noves línies d'investigació que donin compte de la situació lingüística europea, en canvi constant. Davant d'aquesta nova situació, totes les llengües s'han de tenir en compte de manera equitativa.
- ▶ Els principals mecanismes europeus de finançament per a les llengües s'han assignat a través del programa Aprenentatge per a tota la vida, que per al període 2014-2020 s'ha denominat *Erasmus +*. Gran part del finançament d'aquests programes s'ha destinat a iniciatives relacionades amb l'aprenentatge de llengües. El finançament per a la promoció de les llengües no oficials de la Unió Europea, tanmateix, mostra una preocupant tendència a la baixa. L'objectiu principal de la Comissió Europea en la seva política de multilingüisme és el foment de l'aprenentatge de llengües, la promoció de la diversitat lingüística en la societat i el foment d'una economia multilingüe. Hi ha una gran preocupació entre els parlants de llengües regionals o minoritàries pel fet que el suport europeu a aquestes llengües, que són les que més el necessiten, continua disminuint. Per tant, cal prestar una atenció especial a la recerca sociolingüística en aquest àmbit.
- ▶ Perquè hi ha iniciatives, bones pràctiques i projectes a tot Europa, com la metodologia AICLE (Aprenentatge Integral de Contingut i Llengua Estrangera) que s'han de conèixer i compartir. Moltes comunitats lingüístiques minoritàries d'Europa han implementat des de fa anys la metodologia AICLE amb molt bons resultats, els quals podrien beneficiar totes les comunitats lingüístiques d'Europa. Per fer-ho, les xarxes tenen un paper fonamental en la recopilació d'informació, en la sensibilització de la importància de la diversitat lingüística i en la seva posterior difusió sobre els avantatges personals, socials i econòmics de les llengües, igual que sobre les metodologies i els nous enfocaments de l'aprenentatge i l'ensenyament de llengües.

